

Sygn. akt II Ca 819/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ryszard Małecki (spr.)

Sędziowie: SO Alina Szymanowska

SR del. do SO Samanta Wierzbicka

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Nadolska

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2017 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. W.

przeciwko Miastu P.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 23 marca 2017 r.

sygn. akt VII C 37/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach II. i III. w ten sposób, że:

a. w punkcie II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 10.568,47 zł (dziewięć tysięcy pięćset sześćdziesiąt osiem złotych czterdzieści siedem groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 października 2016 r. do dnia zapłaty, przy czym odpowiedzialność Miasta P. jest odpowiedzialnością in solidum z A. Ł. (1) co do należności głównej w kwocie 10.408,02 zł oraz ustawowych odsetek za opóźnienie od dnia 14 października 2016 r. zasądzonej prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Referendarza w Sądzie Rejonowym Poznań-Stare Miasto w Poznaniu w dniu 29 stycznia 2016 r. w sprawie XII Nc 75/16, z zastrzeżeniem że spełnienie świadczenia przez któregokolwiek z dłużników zwalnia z odpowiedzialności drugiego dłużnika,

b. w punkcie III. kosztami procesu obciąża pozwanego w całości i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 5.397 zł.

1. zasądza od po zwanego na rzecz powódki kwotę 2.329 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

/-/Alina Szymanowska /-/Ryszard Małecki /-/Samanta Wierzbicka

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu powódka K. W. domagała się zasądzenia od pozwanego Miasta P. kwoty 11.590,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 października 2016 do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za niedostarczenie przez pozwanego lokalu socjalnego oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Wyrokiem wydanym w dniu 23 marca 2017 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powódki 1021,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 października 2016 r. do dnia zapłaty (punkt I), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (punkt II), koszty procesu rozłożył stosunkowo obciążając nimi pozwanego w 9%, a powódkę w 91% i z tego tytułu zasądził od powódki na rzecz pozwanego 3.882,27 zł (punkt III).

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

Powódka jest właścicielem nieruchomości gruntowej przy ul. (...) w P., zabudowanej budynkiem mieszkalnym, w którym znajduje się lokal nr (...). Lokal ten jest zajmowany przez A. Ł. (2).

Wyrokami z dnia 12 czerwca 2007 r. i 4 grudnia 2007 r. Sądu Rejonowego w Poznaniu, wydanym w sprawie o sygn. II C 521/07, nakazano A. Ł. (2), aby opuścił, opróżnił i wydał powódce lokal mieszkalny numer (...) położony przy ul. (...) w P.. W wyrokach tych orzeczono o uprawnieniu wyżej wskazanego do otrzymania lokalu socjalnego, wstrzymując wykonanie opróżnienia lokalu do czasu złożenia przez Miasto P. oferty zwarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

Pismem z dnia 28 stycznia 2008 r. pełnomocnik powódki wezwał pozwanego do dostarczenia lokalu socjalnego dla A. Ł. (2).

W dniu 15 maja 2015 r. pozwany złożył A. Ł. (2) ofertę zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego nr (...) przy ul. (...). Oferta została doręczona 2 czerwca 2015 r. A. Ł. (2) nie przyjął powyższej oferty.

Pismem z dnia 15 czerwca 2015 r. pozwany poinformował pełnomocnika powódki, że złożył A. Ł. (2) ofertę zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego nr (...) przy ul. (...).

W dniu 19 czerwca 2015 r. pełnomocnik powódki wniósł o nadanie klauzuli wykonalności na wyrok z dnia 12 czerwca 2007 r., który został oddalony postanowieniem z dnia 20 lipca 2015 r., a zażalenie na ww. postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2015 r.

Pismem z dnia 6 października 2016 r. pełnomocnik powódki wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 11.590,02 zł tytułem odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego A. Ł. (2) w okresie od stycznia do czerwca 2015 r. w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania. Pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 6 października 2016 r.

A. Ł. (2) nadal zajmuje lokal i nie uiszczał w okresie od stycznia do czerwca 2015 r. z tego tytułu powódce ani dostawcom mediów żadnych należności. W wskazanym okresie wymieniony nie otrzymywał dodatku mieszkaniowego, nie korzystali z pomocy instytucji. Wobec wymienionych osób nie prowadzono żadnych egzekucji komorniczych, nie wydano również żadnych wyroków o zapłatę ani nakazów zapłaty.

W okresie od stycznia do czerwca 2015 r. za wynajem przedmiotowego lokalu można było uzyskać na wolnym rynku czynsz w kwocie 11.111,64 zł.

W okresie od stycznia do czerwca 2015 r. opłaty za wodę i ścieki wyniosły 406,38 zł. Opłata została ustalona na podstawie zbiorczej faktury, rozliczonej według ilości mieszkańców po odliczeniu tych, którzy mają podliczniki. Opłaty za wywóz śmieci w tym okresie wyniosły 72 zł. Opłaty te zostały poniesione przez powódkę, a usługi wykonane.

Gdyby A. Ł. (2) opuścił lokal, zostałby on wynajęty na wolnym rynku.

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie XII C 593/15 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. zasądzono od A. Ł. (2) na rzecz powódki kwotę 11.532,60 zł tytułem czynszu i opłat za okres od września 2013 r. do lutego 2014 r.

Pozwem z dnia 4 stycznia 2016 r. powódka wniosła o zasądzenie od A. Ł. (2) kwoty 10.408,02 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem czynszu oraz opłat eksploatacyjnych za okres od stycznia do czerwca 2015 r. włącznie. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie XII Nc 75/16 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu, nadto nakazując A. Ł. (2) zapłacić powódce kwotę 3.747,25 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakaz uprawomocnił się 28 lutego 2016 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym i po dokonaniu oceny dowodów Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, jeżeli gmina nie dostarczyła lokalu socjalnego osobie uprawnionej do niego z mocy wyroku, właścicielowi przysługuje roszczenie odszkodowawcze do gminy, na podstawie art. 417 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93). Zgodnie z jego treścią za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. W świetle cytowanego przepisu ustawy stwierdzić należy, że dla dochodzenia odszkodowania od jednostki samorządu terytorialnego, w niniejszej sprawie gminy MiastaP., koniecznym jest wykazanie bezprawności działania lub zaniechania gminy, poniesienia szkody i adekwatnego związku przyczynowego między działaniem lub zaniechaniem gminy a poniesioną szkodą.

Zdaniem Sądu, powódka miała uprawnienie do domagania się od pozwanego odszkodowania odpowiadającego wysokości pełnej szkody poniesionej w związku z niedostarczeniem byłemu lokatorowi lokalu socjalnego. Niewątpliwie w zakresie tejże szkody mieściła się strata, jaką poniosła w związku z niemożnością dysponowania będącym przedmiotem jej własności lokalem mieszkalnym. Powódka w niniejszej sprawie domagała się odszkodowania za okres od stycznia do czerwca 2015 r. włącznie. Wysokość odszkodowania odpowiadała wysokości czynszu możliwego do uzyskania z wynajmu przedmiotowego lokalu mieszkalnego na wolnym rynku.

W ocenie sądu przedmiotowy lokal mógłby zostać wynajęty na wolnym rynku, co jest wysoce uprawdopodobnione w oparciu o zasady doświadczenia życiowego. W tak dużym mieście, jakim jest P., w którym znajduje się pięć dużych publicznych szkół wyższych oraz szereg niepublicznych uczelni i zamieszkiwanym przez tak znaczną liczbę mieszkańców wynajęcie lokalu nie nastęrczałoby problemów. Pozwany nie kwestionował samej możliwości wynajęcia lokalu, czyli jego stanu technicznego i położenia umożliwiającego potencjalne zaoferowanie lokalu do wynajęcia na wolnym rynku. Z chwilą bowiem opuszczenia przez osoby nieuprawnione zajmowanego lokalu mieszkalnego jego właściciel odzyskuje możliwość realizowania przysługujących mu uprawnień, w szczególności może lokal zbyć bądź wynająć innym osobom. Oznacza to, że możliwość wynajęcia takiego lokalu na wolnym rynku potencjalnie istnieje, a tylko i wyłącznie od woli jego właściciela zależy czy z niej skorzysta, czy też dokona zbycia lokalu lub będzie z niego korzystał w inny sposób. Zamiar wynajęcia lokalu w zamian za możliwy do uzyskania z tego tytułu czynsz potwierdzony został w zeznaniach administratora budynku I. D..

Pozwany nie zakwestionował stawki czynszu jako możliwej do uzyskania za wynajem spornego lokalu na wolnym rynku we wskazanym przez powódkę okresie.

W ocenie sądu, szkoda w postaci opłat niezależnych od właściciela pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym z niezłożeniem przez pozwanego oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego.

Sąd zauważył jednak, że w dniu 2 czerwca 2015 r. pozwany złożył A. Ł. (2) ofertę zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego nr (...) przy ul. (...). Jak wskazał z kolei Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 listopada 2012 r. w sprawie I CSK 292/12 (Lex nr 1274945), obowiązek gminy polega na złożeniu oferty wynajęcia lokalu socjalnego spełniającego wymagania określone w art. 2 ust. 1 pkt 5 u.o.p.l. osobie, której służy uprawnienie będące korelatem tego obowiązku. Gmina nie może przy tym zmusić uprawnionego, by przyjął ofertę, a przeniesienie go przy użyciu środków przymusu do zaoferowanego lokalu socjalnego zanim zmanifestuje on wolę zawarcia umowy najmu tego lokalu byłoby równoznaczne ze spowodowaniem zajęcia lokalu bez tytułu prawnego, w warunkach gdy lokale socjalne mają być udostępniane uprawnionym nie na podstawie władczych działań organów państwa, ale na podstawie umów najmu. Z powyższego, zdaniem Sądu jednoznacznie wynikało, że już w dniu złożenia przez pozwanego A. Ł. (2) oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego przewidziane dla lokalu socjalnego, a zatem w dniu 2 czerwca 2015 r., pozwany uwolnił się od odpowiedzialności wynikającej z art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów, a w konsekwencji powódka niezasadnie domagała się od pozwanej gminy odszkodowania za czerwiec 2015 r. Powódka mogła dochodzić odszkodowania odpowiadającego czynszowi najmu oraz opłatom eksploatacyjnym za okres od stycznia do maja 2015 r. włącznie, a zatem za okres pięciu miesięcy.

Sąd zauważył przy tym, że powódka dysponując tytułem wykonawczym przysługującym jej przeciwko zobowiązanemu dłużnikowi A. Ł. (2) za okres objęty niniejszym postępowaniem i występując z powództwem przeciwko pozwanej gminie, nie podjęła żadnych starań zmierzających do zaspokojenia roszczenia wobec osoby uprawnionej do otrzymania lokalu socjalnego,

W ocenie Sądu, powódka, nie wszczynając postępowania egzekucyjnego wobec swego dłużnika o należność stwierdzoną prawomocnym orzeczeniem, dysponując tytułem wykonawczym, lecz kierując kolejne powództwo wobec zobowiązanej in solidum gminy, naruszyła wskazaną zasadę w części, w jakiej o jej roszczeniu orzeczono już w sprawie XII Nc 75/16. W konsekwencji, mając na uwadze, że w niniejszej sprawie powódka dochodziła od pozwanego odszkodowania obejmującego czynsz i opłaty eksploatacyjne w łącznej wysokości 1.851,94 zł miesięcznie, a zatem w kwocie 204,31 zł miesięcznie ponad roszczenie stwierdzone już prawomocnym nakazem zapłaty w wysokości 1.647,63 zł miesięcznie, powództwo podlegało uwzględnieniu jedynie w kwocie 1.021,55 zł miesięcznie [(1.851,94 zł – 1.647,63 zł) x 5 miesięcy].

Podstawą rozstrzygnięcia o odsetkach były art. 455 k.c. i 481 § 1 k.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się powódka, która za pośrednictwem swojego pełnomocnika wywiodła apelację, zaskarżając wyrok w części, tj. w punktach II i III i zarzucając orzeczeniu:

1. naruszenie prawa materialnego w szczególności art. 417 § 1 k.c. w zw. z art. 361 § 2 k.c. w zw. z art. 18 ust. 5 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (zwanej dalej u.o.p.l.) polegające na:

- przyjęciu, że powódce nie należy się odszkodowanie za okres od I/2015 do VI/2015, podczas gdy z okoliczności sprawy w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że pozwany dopiero pismem z dnia 15.05.2015 r., doręczonym pełnomocnikowi powódki w dniu 15.06.2015r. złożył uprawnionemu A. Ł. (2) ofertę najmu lokalu socjalnego;

- przyjęciu, że pozwany uwolnił się od odpowiedzialności odszkodowawczej wobec powódki w dniu 02.06.2015 r., tj. z chwilą złożenia dłużnikowi oferty najmu lokalu socjalnego, podczas gdy pozwany zobowiązany był do podjęcia czynności, które umożliwiłyby powódce rozpoczęcie skutecznych czynności egzekucyjnych skutkujących odzyskaniem władztwa nad lokalem;

- przyjęcie, że poinformowanie powódki o złożeniu oferty najmu bez przedłożenia dokumentów w formie przewidzianej prawem jest zdarzeniem, warunkującym możliwość wykonania wyroku eksmisyjnego;

- przyjęciu, że brak jest podstaw do obciążania pozwanego odpowiedzialnością odszkodowawczą za okres po poinformowaniu powódki o złożeniu oferty najmu lokalu socjalnego, podczas gdy pozwany przedłożył powódce w piśmie z dnia 15.06.2015 r. dokumenty niespełniające wymogów przewidzianych w art. 786 § 1 k.p.c. i tym samym podjęte przez powódkę czynności w zakresie uzyskania klauzuli wykonalności skazane zostały na niepowodzenie;

- przyjęciu, że pozwany nie może zostać obciążony odpowiedzialnością za oddalenie przez Sąd wniosku powódki o nadanie klauzuli wykonalności, podczas gdy to w wyłącznym posiadaniu pozwanego pozostawały dokumenty umożliwiające uzyskanie przez powódkę klauzuli wykonalności i wykonanie wyroku eksmisyjnego w drodze przymusu z uwagi na nieprzyjęcie oferty najmu lokalu socjalnego przez uprawnionego A. Ł. (2);

- przyjęciu, że powódka mogła wszcząć postępowanie egzekucyjne po złożeniu przez pozwanego oferty najmu lokalu socjalnego przeciwko uprawnionemu A. Ł. (2), podczas gdy zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy jednoznacznie potwierdził, że tutaj Sąd dwukrotnie oddalił wnioski powódki o nadanie klauzuli wykonalności na wyrok eksmisyjny z uwagi na nieudowodnienie w formie nakazanej w art.786 § 1 k.p.c. ziszczenia się warunku, od którego uzależnione jest nadanie klauzuli wykonalności;

- przyjęciu, że brak jest podstaw do obciążania pozwanego odpowiedzialnością odszkodowawczą za okres po poinformowaniu powódki o złożeniu oferty najmu lokalu socjalnego, podczas gdy z materiału zgromadzonego w sprawie wynika, że pozwany przedłożył stosowne dokumenty, warunkujące możliwość nadania klauzuli wykonalności na wyrok eksmisyjny przez Sąd Rejonowy dopiero pismem z dnia 31.08.2016r. doręczonym pełnomocnikowi powódki w dniu 08.09.2016r., po uprzednim wielokrotnym upomnieniu przez powódkę w tym zakresie;

2. naruszenie prawa materialnego art. 354 § 1 k.c. w zw. z art. 355 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że pozwany prawidłowo wywiązał się z obowiązku nałożonego na niego przez Sąd w wyroku eksmisyjnym, podczas gdy pozwany nie przedłożył powódce dokumentów w formie umożliwiającej wszczęcie postępowania egzekucyjnego co skutkowało tym, że sporny lokal został opróżniony i opuszczony przez dłużnika dopiero w dniu 24.05.2017r., a więc po upływie dwóch lat od momentu złożenia oferty najmu lokalu socjalnego;

3. naruszenie prawa materialnego art. 361 § 1 k.c. polegające na oddaleniu żądania powódki w zakresie zapłaty odszkodowania za okres od stycznia 2015r. do czerwca 2015r. z tytułu niedostarczenia przez pozwanego lokalu socjalnego, podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego przed Sądem I instancji wynika, że zostały spełnione przesłanki stanowiące podstawę odpowiedzialności prawnej pozwanego, w tym adekwatny związek przyczynowy pomiędzy zaniechaniem pozwanego, a szkodą powstałą po stronie powódki;

4. naruszenie prawa materialnego art. 441 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji nieuwzględnienie faktu, że odpowiedzialność gminy i byłego lokatora uprawnionego do lokalu socjalnego jest odpowiedzialnością in solidum co skutkowało uznaniem przez Sąd, że powódka powinna dochodzić spełnienia zobowiązania wyłącznie od dłużnika z uwagi na posiadanie tytułu wykonawczego przeciwko dłużnikowi A. Ł. (2);

5. naruszenie prawa procesowego art. 325 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez dokonanie niezgodnych ustaleń sentencji wyroku z jego uzasadnieniem, podczas gdy z treści przedmiotowego uzasadnienia można wnioskować, że Sąd uznał zasadność roszczenia za okres I/2015 - V/2015 uznając, że dopiero w dniu 02.06.2015 r. pozwany uwolnił się od odpowiedzialności wynikającej z art. 18 ust. 5 u.o.p.l., a w konsekwencji powódka niezasadnie domagała się od pozwanej gminy odszkodowania za czerwiec 2015 r.;

6. naruszenie prawa procesowego art. 328 § 2 k.p.c. poprzez wadliwe sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku, które uniemożliwiło powódce analizę okoliczności faktycznych i prawnych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, a polegające na braku spójności wyводу zawartego w uzasadnieniu oraz niekonsekwencji Sądu w motywowaniu podstaw rozstrzygnięcia;

7. naruszenie prawa procesowego art. 365 § 1 k.p.c. w zw. art. 366 k.p.c. poprzez:

- naruszenie powagi rzeczy osądzonej i dokonanie ustaleń sprzecznych z uprzednio prawomocnie zakończonym postępowaniem sądowym, którego podstawę stanowiły tożsame okoliczności faktyczne i prawne odpowiedzialności pozwanego tj. wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań- Stare Miasto w Poznaniu z dnia 02.12.2016r. sygn. akt XII C 818/16 dotyczącym żądania zapłaty odszkodowania z tytułu niedostarczenia przez pozwanego lokalu socjalnego na rzecz uprawnionego A. Ł. (2) w okresie od VII/2014r. do XII/2014r.,

- naruszenie powagi rzeczy osądzonej i dokonanie ustaleń sprzecznych z uprzednio prawomocnie zakończonym postępowaniem w zakresie nadania klauzuli wykonalności na rzecz wyroku eksmisyjnego tj. postanowienia Sądu Rejonowego Poznań- Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 20.07.2015r. sygn. akt I Co 146/15 (II C 521/07) oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 15.12.2015r. sygn. akt XV Cz 1384/15, w sytuacji gdy z ww. orzeczeń Sądów bezsprzecznie wynika, iż podstawą oddalenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności było nieprzedłożenie przez powódkę dokumentów w prawem przewidzianej formie, a które to pozostawały w wyłącznej dyspozycji pozwanego;

Podnosząc powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 10.568,47 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie zapłaty od tej kwoty liczonymi od dnia 14.10.2016 r. do dnia zapłaty; zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie III poprzez obciążenie pozwanego w całości kosztami postępowania przed Sądem I instancji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania za pierwszą instancję (wpisu sądowego i opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa procesowego) w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniosł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję wg norm przepisanych.

W piśmie procesowym z dnia 17 lipca 2017 r. powódka uzupełniła argumentację zawartą w apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki okazała się zasadna.

Sąd Rejonowy w przeważającej części prawidłowo ustalił stan faktyczny, co pozwala Sądowi Okręgowemu uznać go za własny na podstawie art. 382 k.p.c. z poniższymi zastrzeżeniami.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Rejonowego zabrakło ustalenia, które zdaniem Sądu Okręgowego jednoznacznie wynika z przeprowadzonych w sprawie dowodów oraz twierdzeń stron, a dotyczącego powodów oddalenia wniosku z dnia 18 czerwca 2015 r. o nadanie klauzuli wykonalności na wyrok Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 12 czerwca 2007 r. wydany w sprawie II C 521/17. Jak wynika z akt sprawy I Co 146/15 Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, a zwłaszcza znajdującego się w tych aktach postanowienia wspomnianego Sądu Rejonowego z dnia 20 lipca 2015 r. oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2015 r., do oddalenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności doszło z uwagi na załączenie do wniosku dokumentów w formie niewystarczającej z punktu widzenia art. 786 § 1 k.p.c. Orzekające w sprawie Sądy stwierdziły, że złożenie oświadczenia pracownika (...) sp. z o.o. w P. w przedmiocie oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego oraz kserokopii z.p.o. korespondencji kierowanej do dłużnika nie czyniło zadość wymaganej przez art. 786 § 1 k.p.c. formie dokumentu urzędowego bądź dokumentu prywatnego z podpisem notarialnie poświadczonym. Tym samym przyczyną oddalenia wniosku o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności było nieudowodnienie okoliczności, od której uzależnione było wykonanie wyroku eksmisyjnego, a więc faktu złożenia lokatorowi oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Pozwany nie zaprzeczył, że dokumenty we właściwej formie przekazał powódce dopiero w dniu 8 września 2016 r.

Przechodząc do oceny rozważań prawnych Sądu Rejonowego stwierdzić należy w pierwszej kolejności, że podniesiony przez skarżącą zarzut wewnętrznej sprzeczności uzasadnienia Sądu I instancji był niezasadny. Wywody Sądu Rejonowego są jasne i niesprzeczne i pozwalają na odtworzenie toku rozumowania Sądu.

Natomiast słusznie w apelacji powódka wskazała, że wynikająca z art. 18 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego odpowiedzialność lokatora i gminy z tytułu odszkodowania za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego ma charakter odpowiedzialności in solidum (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2007 r., III CZP 121/07). Istota odpowiedzialności in solidum polega na tym, że dwie osoby są zobowiązane wobec tego samego wierzyciela, przy czym zobowiązanie to wynika z innej podstawy, jednak spełnienie świadczenia przez jednego z dłużników zwalnia drugiego. Ten rodzaj odpowiedzialności należy wyraźnie odróżnić od odpowiedzialności subsydiarnej, która polega na tym, że dłużnik subsydiarny zobowiązany jest do spełnienia świadczenia dopiero wówczas, gdy niemożliwe jest jego uzyskanie od dłużnika pierwotnego. Powódka była zatem uprawniona do skierowania swoich roszczeń w stosunku do obu swoich dłużników i dokonania wyboru, od którego z nich i w jakim zakresie będzie swoje roszczenia egzekwować. Tylko zatem spełnienie świadczenia przez lokatora zwolniłoby pozwane Miasto P. z obowiązku jego świadczenia.

Odpowiedzialność pozwanego w zakresie odszkodowania płatnego do dnia 2 czerwca 2015 r. (dnia złożenia lokatorowi oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego) wynikała z art. 18 ust. 5 ustawy o ochronie praw lokatorów w zw. z art. 417 k.c. Mając na uwadze, że pozwany nie kwestionował wysokości czynszu najmu, który powódka mogłaby uzyskać, a także ponoszonych przez powódkę opłat niezależnych, odszkodowanie dochodzone przez powódkę za okres od stycznia 2015 r. do dnia 2 czerwca 2015 r. podlegało zasądzeniu w całości, a nie jedynie w zakresie nadwyżki ponad kwotę, która wynika z nakazu zapłaty uzyskanego przez powódkę przeciwko A. Ł. (1). Nie budzi wątpliwości, że powódka nie uzyskując zapłaty za zajmowanie przez lokatora lokalu poniosła szkodę, a szkoda ta pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z bezprawnym zaniechaniem Miasta P., które nie dostarczało lokatorowi lokalu socjalnego. W związku z charakterem odpowiedzialności lokatora i gminy in solidum nie sposób stwierdzić, że szkody takiej pozwany powódce nie wyrządził tylko dlatego, że powódka uzyskała także tytuł egzekucyjny przeciwko samemu lokatorowi.

Słuszny okazał się także podniesiony przez skarżącą zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 417 k.c. poprzez przyjęcie, że samo złożenie lokatorowi oferty zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego, nieoparte przekazaniem dokumentów pozwalających na uzyskanie klauzuli wykonalności, skutkuje uwolnieniem się Miasta P. od dalszej odpowiedzialności. Odpowiedzialność odszkodowawcza gminy wynikająca z art. 417 k.c. w zw. z art. 18 ust. 5 u.o.p.l. za niedostarczenie osobom uprawnionym do lokalu socjalnego z mocy wyroku związana jest z zaniechaniem podjęcia przez gminę czynności umożliwiających wierzycielowi przeprowadzenie skutecznej egzekucji. Skoro obowiązek wykazania wystąpienia zdarzenia w postaci zaoferowania przez gminę lokatorowi zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego, w świetle art. 786 k.p.c. ma obciążać wierzyciela, to może on wezwać gminę, aby wykonała swój obowiązek wobec dłużnika i dostarczyła wierzycielowi dowód jego wykonania, tj. informację o złożonej dłużnikowi ofercie (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 lutego 2014 r., V CNP 32/13, niepubl. i z dnia 23 listopada 2012 r., I CSK 292/12, niepubl.)

Gmina powinna więc nie tylko przedstawić wierzycielowi dowód zaoferowania lokatorowi lokalu socjalnego, lecz powinna nadto przedstawić go w należytej formie, a więc w takiej, która z punktu widzenia art. 786 k.p.c. pozwala na nadanie klauzuli wykonalności na wyrok eksmisyjny. Zaniechanie w tym zakresie stanowi nielejalną postawę organu władzy publicznej w stosunku do obywatela i, w razie wyrządzenia szkody, skutkuje odpowiedzialnością odszkodowawczą z art. 417 k.c. Mając na uwadze, że w niniejszej sprawie w okresie objętym pozwem od dnia 3 czerwca do końca czerwca 2015 r. nie było możliwe wykonanie wyroku eksmisyjnego z uwagi na nieprzedstawienie przez pozwanego stosownych dokumentów (dokumentu urzędowego bądź dokumentu prywatnego z podpisem notarialnie poświadczonym), powódka poniosła szkodę związaną z brakiem możliwości korzystania z lokalu, która to szkoda pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z zaniechaniem pozwanego.

Pozwany nie kwestionował wysokości dochodzonej pozwem kwoty.

Mając na uwadze, że w wyroku z dnia 23 marca 2017 r. Sąd Rejonowy w punkcie I. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1021,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14 października 2016 r. do dnia zapłaty, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II. w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki dodatkowo kwotę 10.568,47 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 14.10.2016 r. do dnia zapłaty. Zasądzona kwota stanowiła różnicę między należnym powódce odszkodowaniem a kwotą zasądzoną w punkcie I. wyroku Sądu Rejonowego.

O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z żądaniem powódki na podstawie art. 455 k.c. i art. 481 § 1 k.c.

Uwzględniając wynik sprawy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok także w punkcie III. dotyczącym kosztów procesu. Na koszty poniesione przez powódkę w I instancji złożyła się opłata od pozwu w kwocie 580 zł, opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, a także wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 4.800 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dniu wniesienia pozwu.

Koszty procesu w instancji odwoławczej obciążały pozwanego na podstawie art. 98 § 1 kpc. Na koszty poniesione przez powódkę złożyła się opłata od apelacji w kwocie 529 zł. oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.800 zł ustalone na podstawie § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obecnie obowiązującym.

Alina Szymanowska Ryszard Małecki Samanta Wierzbicka